

An aerial 3D rendering of a city, likely Trelleborg, Sweden. The image shows a dense urban area with numerous buildings, streets, and green spaces. A large body of water is visible in the upper right corner. The entire scene is framed by a dotted blue border.

GIS-STRATEGI Trelleborgs kommun

TRELLEBORGS
KOMMUN

Samhällsbyggnadsförvaltningen, Bygg Mät & Karta
2019-09-23

Innehåll

Inledning	5
Syfte	5
Termer	5
GIS-verksamheten	6
GIS	6
Vision	6
Mål	6
Strategi	7
Riktlinjer	8
Externa leverantörer, konsulter	8
Styrdokument	9
Styrande principer	9
Ansvar	9
GIS-plattformen	9
Informationshantering	10
Ekonomi	10

Inledning

Digitaliseringen ökar i samhället och med den också tillväxten av data. Även förståelsen och kunskapen om fördelarna med GIS samt vad man kan använda det till ökar. För att kunna möta de ändrade förväntningarna och kraven i kommunen så behöver GIS-verksamheten en strategi som visar vägen. Denna strategi är framtagen för att visa hur arbetet med GIS ska bedrivas och hur de uppsatta målen ska nås. Den beskriver hur geodata och dess infrastruktur ska hanteras, att rätt aktiviteter genomförs och i rätt ordning. Denna strategi kommer bidra till att kommunen utvecklas effektivt, hållbart, målinriktat och framtidssäkert.

Syfte

Syftet med strategin är att göra GIS till en naturlig del av kommunens verksamheter. Att få en mer utbredd användning såväl internt som externt effektiviserar arbets- och beslutsprocesserna. Att bättre utnyttja kommunens egna resurser och information samt minska risken för dubbelarbete. Den kommungemensamma GIS-plattformens förvaltande och vidareutveckling är en förutsättning för att nå uppsatta mål och effekter. Det är GIS-verksamhetens huvudsakliga uppdrag att arbeta för denna förutsättning och att gemensamt samordna kommunens arbete runt denna plattform.

Termer

GIS – Geografiskt informationssystem

Metadata – Information om data

Geodata – Information och dess geografiska läge

GIS-Plattform – Teknisk infrastruktur för GIS

GIS-Verksamheten

Med GIS kan analys och presentation utföras snabbare och effektivare än med manuella metoder. GIS ger kommunen möjlighet att utforska viktiga data. Informationen analyseras och visualiseras tillsammans med en karta och kan visa på okända samband, mönster och trender vilket kan lösa problem och generera beslutsunderlag.

GIS

GIS är ett verksamhetssystem för att skapa, lagra, bearbeta, analysera och visualisera geodata och är ett av flera kommunala IT-system. Det ska vara integrerbart med övriga relevanta IT-lösningar i kommunen.

Genom att sammanföra olika förvaltningars geodata ökar förutsättningarna för samverkan mellan förvaltningarna. Det skapar även effektivare processer och större förståelse. Detta gör systemet kraftfullt och skiljer det från ett mer traditionellt verksamhetssystem i en kommun.

Vision

Trelleborgs kommun har en vision att utvecklas och bli 50 000 invånare till 2028, samt genomgå en stor stadsförvandling i projekt som till exempel Kuststad 2025. Detta gör att GIS-verksamheten måste ta höjd för ett effektivare och mer väl fungerande IT-system med organiserad data som är uppdaterad med bra metadatastruktur. Informationen ska vara lättillgänglig genom enkla kommunikationsvägar. Moderna IT-lösningar och handläggningsprocesser krävs för att kunna möta upp behovet.

En utökad användning av GIS i kommunen ger bättre förutsättningar för tillväxt, tydlig kommunikation och beslut av hög kvalitet. GIS-verksamheten ska erbjuda god service samt lättillgängliga geodata för tjänstemän, politiker, medborgare och näringsliv.

Mål

GIS-verksamheten ska i sitt arbete sätta användarens behov främst. Detta ska göras genom att tillhandahålla programvaror och geodata till förvaltningar och andra som är i behov av det.

GIS-verksamheten ska så långt möjligt tillhandahålla lösningar genom att nyttja befintliga investeringar i så väl tekniska plattformar som geodata. På så vis utnyttjas redan gjorda investeringar på bästa sätt.

Samverkan med IT-avdelningen ska prioriteras för att GIS-verksamheten ska bli en integrerad del av kommunens IT-stöd.

Genom information och utbildningar ska GIS-verksamheten stötta förvaltningar att bättre kunna utnyttja GIS-verktygen för att nå sina mål.

GIS-verksamheten ska följa den tekniska utvecklingen för att ta del av nya lösningar som kan ge effektivare arbetsprocesser och ökad användning.

Delmål

- ◇ Använda och ta del av ny teknik
- ◇ Medverka i fler utvecklande projekt
- ◇ Få större möjligheter till fördjupning
- ◇ Höja användarnas kunskapsnivå om vad som är möjligt med GIS
- ◇ Användare ska ha större möjlighet att själva inhämta kartmaterial
- ◇ Strukturera upp geodata och använda metadata
- ◇ Geodata används i större utsträckning i olika webblösningar och e-tjänster
- ◇ GIS ska vara en naturlig del i arbetet på förvaltningar med koppling till verksamhetssystem
- ◇ Smidigt informationsutbyte mellan olika system
- ◇ Utökade möjligheter att sprida GIS

Nyttoeffekter

- ◇ God nytta av de investeringar som gjorts
- ◇ Kvalitetssäkring av geodata
- ◇ Säkrare beslutsunderlag
- ◇ Större utnyttjande av de befintliga geodata och verksamhetssystem
- ◇ Kortare handläggningstider
- ◇ Effektivare arbetsprocesser med färre manuella steg
- ◇ Enklare kommunikation med medborgare och näringsliv
- ◇ Fler användare
- ◇ Uppdaterade med den senaste tekniken inom GIS-utvecklingen
- ◇ Förenklar och förbättrar för användarna

Strategi

GIS-verksamheten behöver vara närvarande för att följa de olika förvaltningarnas arbete och bilda sig en uppfattning om aktuella och framtida behov. Här kan GIS-verksamheten identifiera luckor men även visa på redan befintliga resurser och lösningar.

Ett gott samarbete med IT-avdelningen är viktig för GIS-verksamhetens utveckling. Förändringar i IT-plattformen ska inte begränsa möjligheten att utveckla GIS-systemen och sprida information. Därför är det betydelsefullt att förändringar kommuniceras mellan avdelningarna.

GIS-verksamheten ska hantera, strukturera och samla geodata som skapas och samlas in på kommunens alla förvaltningar. Detta gäller även den geodata som kommunen får levererat via konsulter som arbetar för kommunen.

För att kunna utnyttja de tekniska investeringar som gjorts är det viktigt att personella resurser finns tillgängliga. Nya kompetensområden kommer till, inte minst inom 3D-området där tjänster som tidigare inte legat i kommunal verksamhet nu blir vanliga.

Möjlighet att använda en testmiljö där nya idéer och uppdateringar av programvaror kan testas praktiskt redan i utvecklingsfasen. Testmiljön ger möjligheter att testa och demonstrera nya lösningar och prototyper, genom ett nära samarbete med användare. GIS-verksamheten ska också få utrymme att följa utvecklingen och utforska möjligheterna med befintliga programvaror.

GIS-verksamheten ska informera och utbilda kommunens anställda för att synliggöra och visa på vilka möjligheter som finns med GIS.

Riktlinjer

Riktlinjer reglerar kommunens GIS-verksamhet och anger ett rekommenderat arbetssätt.

- Varje förvaltning har ansvar för de geodata som skapas och utvecklas inom den egna förvaltningen. Samordningen av denna geodata görs av GIS-verksamheten.
- GIS-verksamheten ska sträva efter att hålla en databasstruktur som underlättar för olika verksamhetssystem att kommunicera med varandra.
- Trelleborgs kommun ska använda sig av databaser som lagringslösningar för sin geodata.
- GIS-verksamheten stöttar sina användare att utnyttja befintliga verksamhetssystem vid behov av GIS.
- GIS-verksamheten utför mer krävande analyser och bearbetningar på uppdrag.

Externa leverantörer / konsulter

Kommunens förvaltningar använder sig regelbundet av externa leverantörer och konsulter i sin verksamhet. I de fall uppdragen berör geodata eller GIS så ska GIS-verksamheten vara involverad och bidra med kunskap och information. När uppdraget är avslutat ska geodata hanteras av GIS-verksamheten och lagras på lämpligt sätt.

Styrdokument

Strategin ska samverka med andra strategier och styrande dokument som används i kommunen. Den ska också harmonisera med strategier och andra vägledande dokument på regional och nationell nivå. Exempel på sådana strategier och vägledande dokument är:

- Trelleborgs kommuns policy för informationssäkerhet i IT-system
- Trelleborgs kommuns informations- och kommunikationspolicy
- Trelleborgs kommuns policy för ledning och styrning – ledningssystem
- Nationella geodatastrategin (finns att läsa på Lantmäteriets webbplats)

Styrande principer

Vid införande av nya system som hanterar geodata eller är kopplade till register i kommunens GIS-plattform, är det viktigt att detta görs i samråd med GIS-verksamheten.

Vid införande eller vid förändring av integrationer mellan GIS och andra system ska detta koordineras med kommunens GIS-verksamhet och respektive systemägare.

Ansvar

För att minska sårbarheten bör en tydlig ansvarsfördelning finnas både för GIS-plattformen och för kommunens geodata.

GIS-plattformen

GIS-verksamheten, som är en del av Samhällsbyggnadsförvaltningen, är systemansvarig för den gemensamma GIS-plattformen. Verksamheten har ansvar för den övergripande strukturen i GIS-databasen och för kommunövergripande data. Varje förvaltning ansvarar dock för innehållet i de geodata som skapas och utvecklas inom den egna förvaltningen.

GIS-verksamheten ska arbeta mot kommunens alla förvaltningar och bolag och ha kompetens för att kunna stödja, ge råd och hjälpa användarna med kunskap om hur man på ett bra sätt arbetar i GIS-systemet.

GIS-verksamheten ska arbeta för att utveckla GIS-användningen inom kommunen och ta initiativ till utveckling samt bevaka trender inom GIS-området.

IT-avdelningen ansvarar för servrar samt drift och underhåll av dessa. Uppdatering av GIS-plattformen görs alltid i samverkan med IT-avdelningen.

Informationshantering

Kommunens försörjning av den grundläggande geografiska informationen är att betrakta som strategisk och ska därför samordnas centralt till fördel för kommunens samtliga verksamheter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att primär- och baskartor finns tillgängliga i kommunen. De ansvarar också för att innehållet är aktuellt och håller rätt kvalitet.

Verksamhetsspecifik geodata hanteras av respektive förvaltning/bolag. På detta sätt ligger ansvar och eventuella begränsningar i spridning hos informationsägarna.

Ekonomi

Grundläggande geodata, samt information som skapas inom enskilda verksamheter och är av intresse för andra, ska vara tillgängligt kostnadsfritt för övriga förvaltningar. Genom medlemskap i Lantmäteriets Geodatasamverkan får vi tillgång till nationell geodata från ett flertal myndigheter.

Ansvaret för GIS-plattformen och för den grundläggande geodatan är placerat på Samhällsbyggnadsförvaltningen. GIS-verksamheten bör finansieras genom centralt avdelade medel för att få störst genomslagskraft inom kommunen.

Kommunen har en kommunlicens på GIS-plattformen. Genom denna får alla förvaltningar tillgång till en och samma GIS-plattform som är centralt distribuerad. Verksamhetsspecifika moduler finansieras av respektive förvaltning. Externt arbete finansieras med taxor.

Uppföljning

GIS-strategin bör ses över årligen av verksamheten med måluppföljning som en del för att säkerställa genomförande och efterlevnad.

Som grund för GIS-verksamheten ligger samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetsplan som revideras årligen. Denna plan ska ta hänsyn till strategin, samt grundas på resultatet av genomfört arbete och de olika verksamheternas mål och planering för kommande år.

TRELLEBORGS
KOMMUN